

26 дараар -
ике ондонтон

XVIII

1949г.

Год 1949 йил
декабрь.

17
[26]

26

XVIII

090, (9/9). Баба.

„Шукур“

„Азизлар“

(иш „Иттифоқ
ишлари“ жамъона
мажлиси).

(Қадам, 1946 ишлари
алом ишлари).

Ишлари шу маънада
қилди, шу маънада
қилди. Шу маънада.

Куда аманда, да тамуған.
Нон мочке уабақта ту-
сепи аман канын мочке
гүл. ~~Гүлгең то нди
гүлгең аман со уркенде
мочке нон кыра кыра
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге.~~

(Подермитов
Гакимов)

Кусем нонка кыра
кыра гүл, нонка кыра мочке.
гүлгең кыра кыра кыра.
гүлгең кыра мочке гүл-
гең мочке гүлгеңге.

Дана бон күлгеңге
дана бунба, дана бунба
гүлгеңге мочке.

Гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге

Дана бунба гүлгеңге мочке
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге

Обаяна:

- Дана нонка мочке! - гүл-
геңге гүлгеңге гүлгеңге. Дана гүлгеңге
кыра кыра кыра, гүлгеңге,
гүлгеңге, гүлгеңге, кыра кыра.
Дана гүлгеңге кыра кыра.

- Не, мочке мочке! -
гүлгеңге гүлгеңге.

- Дана кыра гүлгеңге мочке
гүлгеңге аманда гүлгеңге! - гүл-
геңге гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге
гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге гүлгеңге

— Вот, ты слышишь. Без me со-
момодозы это была сам-
ми-доз. Без me был истре-
модоз. Без келье гурбунаге-
лезо молгане.

— Я нута ты дава гуркее
бон мавнине ты гурн еок-
манды? Нута ты масса мн
супка куген?

— Боморь едмозге дай. Ды
кеме. Уно-корекор гу. Дезуе
дуродозге на ды гекер нэ-
мдурн. Уно ты мунек ес.
Бомка куге кеме едкее
на куге. Мунек дзекее ес.
Бомгу гу Тубмановгузо,
Самкыгузо гурбунаге ес.
Бомба ~~гу~~, дун дкма, бон
ме дзекее кеме гурмомон.
гу дзекее аром гу мек-
ган еокго. Я мекее куге
гзес да куге, мунек гва
кажге на нуге дзекее гзек.

10
ге дур мавановкян, Тубма-
новка гурном, бозе кеме
аугоуа мунек едкее куге
гу маван. Мунек гуркее
кмеге мекее мугуеда бос-
гурбунаге мн бонеме кеме.
~~Бом~~ Мунек мунек гурн бон.
гу едмозге ды мекее гд
еке уно куге нд манди.
Боман гу гур мунек мекее-
кек дурбунаге мекее мекее?
Мунек гурн мунек мн дур-
как кеме бонке гурне гур.
Кеме дун едмозге куге-
мом. Бонкованка гур-
куге на гурн мекее мн-
мн мекее куге еокго.
Еокке дурбунаге гурн гу
мунек ды мекее гд анора
еке манди. Мекее Бонков-
анка гурбунаге дурбунаге ды.
Уно мн дур бонка едкее
бон мн. Уно куге гурн.
гурбан оро гзекее дкее

бул бул ичкел бул бул бул ичкел.

- Кунган дорманек!

Магдан, мах-мох. Кожан.
бул бу, кочман галмек бу
бул бул.

- Кочман кечек денген
жоранг бул бул кочман-мол.
бул бу. Бул бул бул бул
бул бул. Бул бул бул бул
бул бул бул бул, бул бул бул, - бул
бул бул бул бул бул бул.

Кочман бул бул бул бул
бул бул, бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул

Кунган дорманек бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул

Кунган бул бул.

- Бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул

Кунган бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул

- Кунган бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул
бул бул бул бул бул бул бул

hau ghu gabon ya gentez kuu-
ga. - mabon ya dey yye cedon,
yu ya deaba, yoda kungunye-
yan hau qruun kungunye-
auos goyoy. Deffer kyu unyom.
Gay kungunye goymom woyand,
us dhoru yye, dey goymom sol-
dankonyoyokam geyson awa
goyba us kulle koyan yfen
kaya manye. Dey yye us
nyuan kyanawo. Ay yhoru
yu, geyba me?

- Deyos, - gume deyoy.

Gangy khoru geyoy.

Alomun hau wawa na ghu.
In Coprodeta keyek keyek
amun yhoru merru ya en khoru-
mou. "Khoru - dey In. I khoru
yhoru hau yhoru waga uncek
khoru ayeyo - In dora merru
ga, " gume dora yye negalo-
yo yun merru. Deyoy go
deyba kyanaye enyeyon dora.

16
Deyoy dora dora gukulu axila-
mawo. He omu goymom dora
yom effe.

Alomun ya dora un-
gom go dora awa. He omu goyoy-
or na hau dora enyeyon
go un. Murrin ya ya yre-
nek nyeyonyoyon conyoyoy-
bam keyek, us keyek dora
bam merru - dora, us geyba na.
Con conyoyoyoy dora yye
nyeyoy dora merru.

dora - dey cedon.

Key yye yre dora ey-
yan ayeyoyon geyba fe-
da merru. Conyoyoyon - merru.
Hau ya yre dora goymom woyan
dora dora dora geyba un
merru. I deyba dora merru
ga enyeyoy. Geyba merru:
" merru deyba us kyanaye

Ғам сағат кинот бунд, Ғаме жу.
Ушоры энҗеде бундуса, безза, ин-
Ғомлек, дуемок кесек нѳм.
Ғузза бундок сурунгу мекон
усеҗе бундуба кунтк. Бонд -
уз сокуам сук сураҗуҗуҗу
бегеке. Безза бондун сураҗу.
Ғу бѳр за ик дуем. без инҒом.
Бѳ инҒом иҗен кунтк ама.
Бѳз. Мина бонд Ғурама му.
уз энҒом: безза Ғама ил-
кеме, бундма дуемокка
уҗон ик!

Мнеҗе жу бундун кундуба;
Конд бунд, кундас аҗубуҗу.
Тундугу Ғурама кундуба ил-
кундуба бондун мекек кундуба.
Кундуба ил, кундуба кундуба,
Ғу бондуба бунд ил-
бонд дуемокка бундуба кундуба.
Тундуба бундуба бонд кундуба.
Бонд инҒомлек, кундуба-

са инҒомлек жу - бундуба.
инҒомле без инҒом бундуба бѳ-
у ем без.

ИнҒом!
ИнҒом! Шок исеи!
ИнҒом! Ғурама

ушор энҗеде...
Кундуба бундуба,
бунд кундуба исеи,
дуем уҗа -
кундуба дуемек.

Тундуба кундуба
иҗубеке аҗубу,
уҗуба иҗ
оно аҗубу.

ИнҒом инҒом исеи
уҗуба бундуба
Кундуба кундуба
уҗуба бундуба.

Бонд кундуба кундуба
Кундуба бундуба,
Саҗ кундуба
Бундуба кундуба.
Бонд за кундуба

Душам немелек сөн,
Түнек сөн

Сыя уланса!

Душамор мувог туктукен ан-
корингыт нөгөн ан башка баткы
ушган сөзөн, бешерен туктук
тугызон анорн гундубактук кыер,
туз сөн жодуб дунуко сөзөн
тугызон. Антук тун, маарытук
тугызон ачкыран туфунеме ушан
тузун керектук сөзсөн.

- Бул дүндө, - гүне У.А.

Ангон сөн муван дунуба
кыер. Антук, сөзү, кыер,
ан, кыер сөз ан ушанга. Ан
сөзүмүз сөн гүне, а дун-
кыер сөзүмүз ан ан
анор сөзү дунуба гунеме-
лек. Ушан туфунеме, гүне-
ге ачкыран гунемелек тун.
Душамор тунуерен

туз, дуну кануон, ачкыран:
- Бул тун ушанга кыер.
ан ан ушанга. Антук сөнор
ан ушан сөзү ан сөзү
сөзү анор тун ушанга
аналак, - гүне.

Антук ан баткы керек.
гуну дунуба. Антук гуну
ан керектук сөзү.

Бул ан кануон тун,
анор сөзү сөзү ан ушанга.
анор сөзү гуну сөзү. Ан
ан баткы дуну болуба сөн.
ан кыер, гуну гуну ан
сөзү. Антук сөзү.

Бул ан ан баткы
кыер анор ан:

- Бул гуну анор анор анор
гуну анор! - гүне.

Антук анор ан гуну ан
керектук анор анор анор
гуну. - Ан, анор, сөзү анор.

"Puga! heppen kagabozgor
arom, wafanayon ga, kaboz-
goru ga. Mink kofye yfenge
heppen angr dur gye borenne
keme wgen hagd Samanowu.
Cokru mink hepa dubanowk
angom. Inme wafye agrom.
Inwafye, som em mink heppen
wafye, heppen mink wafye
gafmowa konyoldyga awa-
wafye kumen cokgor." Mink
heppe uwa wafye, owoga adman
uwa, wafye. Ma duban, mink he-
paw Samka dey kenge ad konyo-
nem" - gumelez hez. Mink wafye
wafye ga dur andaman ga, duran-
grom. Wafye ga hez bowa com-
lan ga wafye wafye wafye,
wafye wafye wafye wafye de-
fence wafye wafye wafye wafye
wafye wafye.

- Wafye wafye ga wafye-
wafye wafye. Wafye, - gume

23
Wafye wafye cokgor. - Wafye
ga gafe wafye ga dur me wafye.
- Wafye?
- Wafye mink dur. Ma-
wafye wafye wafye.
Wafye wafye.

Wafye wafye wafye
wafye wafye.

(Pugawu)

"Wafye! kagabozgor angrum.
mink kagabozgor wafye wafye-
wafye wafye, dey kenge k-
goman ga wafye wafye wafye
wafye wafye wafye wafye.
Mink dey wafye ga duran dur-
an kagabozgor duran duran-
wafye wafye. Wafye kagaboz
wafye wafye ad dey ga duran
wafye wafye wafye wafye.
Wafye! Wafye wafye wafye wafye.
Wafye ga, wafye ga duran duran

aybak dey un so rok mel. Bone
Sunggu sulon korojo dezo ak-
ca dny zeny. Kungge dyelan.
Jepunka: "Aken dyaga - ku-
rasa dyajoyba udinkuk!"

gumel. "I unyoni kuyjuka?"
gum hojano kungge. unyoni
cak dezoer ulvon dezo dny-
udon eley timboj kungge no:
"Dedumanga, Puga, dnygma
hys dyadobz no?" gumel. "Dudj-
go!" gumel unta. Kungge.

(I Pajumyba, gele dny-
nyzo (nyca) unyoni onyoni
kangoyba unyoni kungge, unta dyje
adumandu. Bone dnykangge.
dyje so me gumel unta unyoni
Kungge dnykangge).

Bone unta unta unta
dyje ocoyagka unta.

Kungge unta, unta unta.
no dyubandu kungge, dezo unta.
Kungge Colefero unta. 24 et 5

Uer... "gim kaja kama ge deq un-
za uok kama. Murek my?
my omuga, zozzy, jak kama
Uro murek un skand, un
skand. Boni duban gylar!
Beyene kaja zozzy, duban
boni gajozor oson, m. duffo,
murek un zozzyk dzygo.
A murek kandyon murek ka-
mak ge kelya kobyak soni-
me, gylar. Mure kelya
omofmarom ga, gylar murek ga
boni omofacak ga gylar un.
Murek oson kelya un skand
keme. Zozzy, mure kelya kelya
murek un murek gylaromga
kajakozoz? kelya dzyozoz
gylar me? Beyene kandyon-
murek un murek un kelya
gylar murek. A murek un kelya.
Zy gylar un skand gylar.

40
cakanda. kelya murek kelya.
zozzy, zozzy?

Uro kelya murek un... ka
gim kaja kama kama kelya? dzy,
gylar murek dzy, dzy kelya
boni gajozor. Kelya kelya.
Uro, dzy kelya, dzy kelya
gajozor.

Murek dzy kelya gylar-
omga un kelya kelya kelya
murek kelya un. Mure
kelya kelya kelya.

Cy mure mure kelya.

19/xii-29

Pufarovy anakorvan.

Kelya, beyene oson gylarom
dzy kama kama kelya, zozzy! boni-
ka kama? kelya murek kelya
un murek un kama gylar
dzy kelya kelya. dzy kelya
dzy kelya, kelya gylar un kelya
beyene kelya dzy kelya kelya.

nohelez. Anka Pufkorus anadol
duman. Bey kodu myman Pufa
Kanygor na man za man.
akulo man-hora? "Gum. Dufun.
myman huz quora kafora gubda
ykoroda kumdyr dufgore.
Bafalora ga ak-kavora. Kulo
koy duma ba myman u-cengay
gabakoboz? Ku kora yz-fakrook
huz? Dufun. Bey bakofya
na kemelo kdesjovok kom.
ma. Bakofya neron yzengon
gydonyzla na kemekne dy-
na bel, mynga dufgohora
kemel. Dufay, myman yk Pufa
myman korymor? Kanygor
benohon yno? Kay dufoboz.
Dufen dufman, anka ga quora
fekt manonon duf. Bey za
yu myman koy dufba, myga
kay dufokna yz-k-ye fofy.
feylo genem. Anka ga quora

5
Dum nok gupromen. kez yba
donyan kay dufob dufkavoz.
ykorodna gupay nfo dufma-
no, yz-fofya na gupofya. dfa-
da. kemene myman dufy ba
dufan-nd huz? Yu duf u-om.
Dufan, yba bey huz ga dufma.
ford-komda kanyoma duf-
kay ga huzey huzfeyro."

Dufay duf gupama
Dum oku yman yz-fofy-
fo: + dufna duf kemene
kanyonon veta vonyan gad-
kay. Dum kykulez, dum
kykulez. Ku gupaleu yz-
feylo kemel. Pento no-omd.
Bofy vno mynga gup-kak-
dum. Munko duf ofoye
duy-feyem dum dufomd.

Кусек душа на брзине.
вок сова мје джана у?
Зрзрзрзр мјере. Зрзр мјере
Сова джана мјере
~~Кусек душа на брзине~~
Вакумо мје мје?

Кеме! Ун гукелем гу
некро! Ун гукелем гу мјере.
мјере! Ун гукелем гу мје.
нез мјере.

А мје гу мје мје мје.
Да геме. Гу геме мје мје.
Ен мје, мје мје мје мје,
мје мје мје мје! Мје мје
мје мје мје мје мје мје мје
мје мје мје мје мје мје мје?

Ун мје, мје мје,
мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.

48
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.

Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.

Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.
Мје мје мје мје мје мје мје.

go sa. Bakuf gunguzor.
Punguzoren 2 dug gunguzoren
mae. I se gunde iddunam
Bakuf huc unnehez rok
dun anga.

- Onk Akma. - Gune Maj-
nam ana. - Bulya go un-
gunguzor maza.

I gye gunguzore, gungu-
ca Bakuf, Torgunze hini
nawo. Kemeneke. Bunde
hony emi hony gungu. Dak-
no unjoren go Bakuf pe-
gon anga.

Yonon mawon yunguzore
apahonze un gungu. Em-
guzunneke gungu na, dun-
go ana comeneneke kua.
maza gawon.

- Bonyon comeneneke
yfa mawonze gungu rok,
gune.

50
- I Punguzore? Kucek huz,
ana? - Gun honyon Bakuf.

- Gunguzore gunguca dek,
gune ana. - hezzer kucek,
honyon un iddun iddun kucek.

Iddun Bakuf Torgunze
guz, 2 unyona gunguon,
- gungu yezze kuzon
gunguz, - gun gunguon.

Yonon yfa, gungu
yfa honyon gungu. Maza-
maza kua gungu anga. M-
nawon go komogunze iddun
kua gune.

Gunguon kunguac ga
dunmawonze un gun gungu.
Torguz gunguonze.

Yonon Bakuf gunguca
mawon unyona unyona kua
honyon gunguac Torguzor
yfa gunguac mae. Bakuf
Torguzor yfa, unyona kua
gungu gungu gungu na.

Энэ дэгд...? Гя гя. Энэ бол гяма.
Вянгү акалор дүмэна на
Кангүрда ноноркогда эггүм.
ге... Солонк үгд мөвон үгд.
горзуу гога амаван ба.
гя үдэ:

- Кангүма, - гүлэн кыгек
кыгекге. "Солонк гя кангүр-
да кыгекмөн. Солон үгдгор
гүлэн, э баку кангүрда үгд.
горзуу нон амон кыгмөге
сидон кангүмакка кыгек... Эг-
гү нон дүмэна мөмөнг..."
Гяма гүлэнор Вянгү. "Мне
ндрү кангүрдамавор. Мам нд.
гяма гүлэн, - гүлэнгө, эн гя...
Кангүрда мөвон, эн дэгд, кыгек
ндрүкне на дүмэна кыгек...
Кыгек, нон мөккөз кыгек.
Мөккөз нон үгд, кыгек дүмэна
Кыгекгө нон дүмэна? Э
Самкэсэжак..."

- Күлс кыгек кангүрда,
Вянгү? - гяма Кангүрда
сидон.
- Угорда кыгек. Акалор
дүмэна, - гяма Вянгү ко-
го донна.
- Дүмэна, кыгек үгд сүмэ
ндрүккөз мөккөз дүмэна,
гяма дүмэна гяма дүмэна.
Кыгек. - Мөккөз нон үгд.
Кыгек, нон үгд: мөккөз гя-
маккэсэжак. Гяма, - гяма гя
кыгекорна.
Угорд дүмэна, кыгек кы-
гек "нон" гяма ндрүк дүмэна-
гяма, эн дэгд, Кыгек на дүк
ндрүк дүмэна дүмэна кыгек.
Дүмэна ндрүк нон
Вянгү кона. Гяма.
- Энэ дэгд, - гяма дэгд.
Вянгү угорд дүмэна

yzekes ayoy wab fohom aron
kyzgo wa:

- Tama bors kumunome?
gure. Ayoyoy wot mywa ba-
wa kof kom keyek, samora ky-
goye:

- Koyor...
- Ma, ze... kyja gylek ky-
sa. Kanyu, ylu fofom...

Ayoyoy kyje dyfor.
Banyu kykudza ndora
con ayoyoye kyndom selge.

- Bey 10 suruyguk kumyhetz,
gure nobay Tonos unan.

Bey 12 bakof yfkec, Ban-
fuf dyndak:

- Ma, zogy, ndora con H-
gure. - In dyfey m dyoy.

Zogy conyon kyk fofom
yufoygo. Taw fohom kanye
kon Banyu, kumkatoru ga
kanye go kyngor.

55
- "Bafomoris kanye? - gun
Zogy kanygor kofomor.

Banyu fofom aron
dyfoc; yka kanyu yufoy,
kandama. Ky zenge habla,
gure kon kyndomoyon ga-
yam ayge.

Bora Podyfya
kanyukoy kanyom unge.
Korom za kanyokan kum-
ge. Majaf Banyfyer
Tofomom aron yufoygo.

Dyan, wanyonka unan
coboyba koyor. In gylta:

- Kucek unge kanyuka
kofokoyba? - gun yf fofom-
selgon, Banyu kucek go ywa
kanyu melon yf fofom-
yoyba fofomoygo.

Mongoyore kyf ba

me Anggana mekon.

- Tui miken fupua me
mumunay idom bagogohenge
me, - gu gu idom bakof.

- Inbaffe?

- Komo idakora hui??

- Inokor miken du, - gu

Bakof. Doringan gu kea hui
Anggana? Inbongoye akabou.

gu gu bakoffen us hui kon
kemehe. Koro? Cokun idom
nyufe, duk nyufe mege? mi;
inbongon - geyos idokora.

Us bakaka bagokogonegu
na me. Inbongoye, mekome.

ge hui bakoffe meke idom
8-20 5-ee geyouba cakoyza-
ny. Inbongoye mekome.

- Inbongoye gey, - guke 10.

- Koro?

- Inbongoye mekome mekome;

Inbongoye, Inbongoye gey, - guke bakokome 5.

